

Аналіз економічної ефективності виробництва курчат-бройлерів показав, що за період вирощування 52 дня виручка від реалізації курчат бройлерів склала 19574,6 тис. грн. при собівартості 17903,6 тис. грн. Чистий прибуток склав 1671,0 тис. грн. при рентабельності виробництва 9,3%. Враховуючи цикл виробництва 66 днів (вирощування 52 дня плюс санітарний розрив 14 днів) в ТОВ «Подільський бро

УДК 636.4.033

Залізняк В. Б., студент II курсу магістратури спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

*Науковий керівник – Бучковська В.І., кандидат с.-г. наук, доцент
Подільський ДАТУ, Кам'янець-Подільський, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ГОДІВЛІ СВИНЕЙ

Правильна годівля тварин – це основа підвищення продуктивності та зниження собівартості продукції свинарства. Годівля повинна враховувати не тільки властивості корму, а й фізіологічні основи його перетравлення і засвоєння твариною.

Одним із важливих умов раціональної годівлі є використання кормів, поживні речовини яких використовувалися б як найефективніше. Ефективність використання поживних речовин в організмі визначається багатьма факторами: взаємодією їх між собою і іншими поживними речовинами в процесі всмоктування; станом регуляторних систем, віком, статтю, видом, породою і фізіологічним станом тварини. Використання кормів, поживні речовини яких використовуються ефективно дозволить зменшити собівартість та підвищити рентабельність виробництва.

При створенні оптимальних умов годівлі, необхідних для прискорення росту живої маси і відгодівлі тварин в якомога коротші строки слід, насамперед, враховувати особливості будови і функцій їх органів травлення та перебіг процесів перетравлювання й засвоєння поживних речовин кормів.

Оскільки основними травними ферментами у поросят-сисунів є лактоза, ліпаза і трипсин, тому у склад комбікормів молодняку до 17-денного віку необхідно вводити легкозасвоювані цукри (глюкозу, декстрозу, лактозу) і протеїни (відвійки, суху делактозну сироватку, рибне борошно). Лярд, гідролізні і тваринні жири значно поліпшують поїдаємість кормів.

Відомо, що перетравність поживних речовин і енергії кормів у свиней сильно коливається і залежить від цілого ряду факторів: фізичної форми корму, типу і складу раціону, техніки годівлі, віку, фізіологічного стану, статі тварин, умов утримання. Доведено, що суха розсипна форма корму навіть за дотримання усіх вимог в якійсь мірі негативно впливає на тварин.

Пиловидні частки комбікорму, які складають до 20% його фізичного складу подразнюють верхні дихальні шляхи і приводять до захворювань легень. Свині, котрим згодують сухий розсипний корм, у декілька разів частіше користуються автонапувалкою, а процес споживання корму за вільного доступу до самогодівниць упродовж дня практично не припиняється. Хронометраж

поведінки поросят показав, що 18–25% молодняка знаходиться в постійному русі між годівницею і автонапувалкою, не даючи при цьому відпочити іншим.

Свині є високоєфективним конвертором корму в м'ясо. Так, сучасна свиня м'ясного типу може виробляти 1 кг м'яса, використовуючи 1,5 кг корму при відгодівлі від 40 кг живої маси до ринкової ваги (90-95 кг).

Свині ростуть екстремально швидко і вже у трьох тижневому віці тіло поросят містить 12-15% жиру, хоча при народженні в його тілі містилося лише 1% жиру. У зв'язку з цим, свині повинні бути забезпечені всіма необхідними поживними речовинами залежно від стадії їх розвитку. Відомо, що головними джерелами енергії в їх організмі є жири, вуглеводи та деякі білки, а 70% вартості раціону припадає на енергію. Тому, знання, як тварини використовують енергію корму і яким дешевим шляхом покрити потребу свиней в ній є актуальними.

В Україні проблемами енергетичного живлення тварин займалось багато дослідників і все ж дані з цього питання дуже обмежені.

Найбільш дорого вартісним компонентом поживності кормів для тварин є обмінна енергія (ОЕ), а рівень вмісту її у кормах є одним із головних факторів, який визначає споживання їх. Відомо, що саме дешеве джерело обмінної енергії зернові: пшениця, жито, ячмінь, овес, кукурудза, тритікале. Але, як тільки резерви зернових у забезпеченні енергією вичерпані, вартість кожної калорії у комбікормах свиней зростає у декілька разів.

У цьому випадку, з метою зниження вартості комбікормів є два основних шляхи: зниження рівня ОЕ і поживних речовин в кормі, хоча при цьому, природно, зростає поїдаємість, але оскільки ціна корму знижується швидше, ніж росте поїдаємість, затрати корму в гривнях на голову зменшуються та максимально зростає використання джерел ОЕ.

Доведено, що найбільш ефективне співвідношення «вартість і якість» виявлено в повножировому насінні таких культур як соняшник, ріпак, соя. *Результати досліджень* свідчать про те, що соя саме ефективне джерело енергії, амінокислот і мінеральних речовин. Введення соняшнику лімітується високим вмістом клітковини і лінолевої кислоти, а використання ріпаку обмежується вмістом антипоживних речовин (ерукової кислоти).

Але у свинарстві на відміну від птахівництва, для оцінки енергетичної цінності кормів використовують не тільки ОЕ, але і рівень чистої енергії (ЧЕ), тобто та енергія, яка надходить у продукцію (у випадку відгодівлі – це енергія приросту). Природно, що в різній сировині міститься різний рівень вмісту ОЕ і ЧЕ. Так, в соєвому шроті ЧЕ складає 64,5% від ОЕ, а для сої тостированої цей показник складає 73,5%.

Крім того, у сої міститься достатньо високий рівень калію – 1,6%, що дозволяє корегувати в комбікормі баланс електролітів, що дозволяє стабілізувати рН крові і забезпечує оптимальні умови для синтезу білку. Виявлено, що із основної сировини соя має максимальні показники балансу електролітів.

Качура В. В., студентка III курсу спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Науковий керівник – Бучковська В.І., кандидат с.-г. наук, доцент
Подільський ДАТУ, Кам'янець-Подільський, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОВНОЦІНОЇ ГОДІВЛІ СВИНОМАНОК ТА КНУРІВ-ПЛІДНИКІВ ПРОТЯГОМ ВИРОБНИЧОГО ЦИКЛУ

Повноцінна годівля ґрунтується на використанні якісних кормів. У зв'язку з цим інтенсифікацією свинарства не можлива без створення міцної кормової бази, яка б могла повністю забезпечити потребу свиней у всіх поживних речовинах. Організація кормової бази залежить також і від зональних особливостей.

Потреби свиней у поживних речовинах найповніше задовольняються при згодовуванні сумішей концентрованих зернових і тваринних кормів.

При годівлі свиней рекомендується три основних типи годівлі: концентратно-корнеплодний, концентратно-картопляний і концентратний.

В зимовий період в структурі раціону концентровані корми за поживністю становлять 60-70%, корнеплоди, комбісилос і травне борошно бобових – 35-30%. Влітку у господарствах, де є посіви багаторічних бобових трав (люцерна, конюшини, еспарцету), однорічних (вівса, кормового люпину, щиріці), концентровані корми в раціоні становлять 60-65%, зелені й соковиті – 40-35%.

Концентратний тип годівлі передбачає те, що взимку в раціоні концентрованих кормів не менше 80-85% соковитих, трав'яного борошна (бобових) і кормів тваринного походження – 15-30%, а влітку концентрованих кормів 85-90%, зелених і соковитих – 10-15%.

Концентратно-картопляний тип годівлі застосовують у зонах, де на великих площах вирощують картоплю, багаторічні трави й однорічні бобові (горох, овес, люпин). Склад таких раціонів концентрованих корми за поживністю становлять 50-65% і трав'яне борошно взимку 10-15%, влітку концентровані корми 60-65%, зелена трава й соковиті корми 35-40%.

Отже, як видно з вище сказаного, все ж таки, основними кормами для свиней є концентровані корми. Концентровані корми, або концентрати являють собою зернові корми і відходи їх промислової переробки. Вони містять багато цінних і легко перетравних поживних речовин, а також вітаміни В і Е. За їх допомогою балансують раціони за вмістом енергії, протеїну, амінокислот.

Генетичний потенціал сучасних порід свиней максимально реалізується тільки при біологічно повноцінній годівлі. До таких раціонів повинно входити понад 70 різних елементів живлення, які найбільше відповідають їх потребам. При незбалансованій годівлі ефективність виробництва свинини і стимуляції фізіологічних функцій тварин значно знижується: збільшуються витрати кормів, знижується енергія росту свиней, зменшується їх продуктивність.

Біологічно повноцінна годівля передбачає забезпечення організму свиней усіма необхідними речовинами (протеїном, вуглеводами, вітамінами, мінеральними речовинами та ін.). Щоб більш ефективно використовувати перетравний протеїн корму, необхідно, щоб раціон годівлі свиней був збалансований за амінокислотами і особливо за лізином, триптофаном, метіоніном та іншими.